

прѣзъ всички-ты непрѣстанни боеве съ вѣнкашны-ты непрѣятели на здравіе-то, той трѣбва да уягчи като желѣзо цѣлото тѣло на дѣте-то си, та така да избори и надвіе благополучно. Тѣло-то е еще и орждіе на душъ-тѣ, и слуга; а добрий слуга трѣбва да бжде здравъ и ягкъ. Колко-то е по-мрышаво и по-лѣниво тѣло-то, то повече-то заповѣда а не слугува. Най-главно-то срѣдство за упражненіе както и за всилваніе и оягчяваніе на тѣло-то а оттова и утврѣженіе на здравіе-то и силж-тѣ, е правилно-то упражненіе (систематическа гымнастика) и то на свободенъ въздухъ. Това бы трѣбвало поне всички градски учителіе и родителіе да имѣтъ прѣдъ очи за най-нуждно иѣчто, друго-яче ся уподобяватъ на оныя свидливи и луды цѣнциари, кои-то туратъ скажпоцѣнно-то си богатство въ нѣкакъвъ слабъ ковчегъ, безъ да глядатъ дали е здравъ той или до нѣкой часъ ще ся распадне, та заедно съ себе иѣ погуби и всичко-то богатство.

Млади-ти трѣбва еще да ся навыкнатъ и ствръднатъ противъ студено и горяще, вѣтъръ и мъглѣ, и да ся научатъ до нѣколко да могжть да прѣтрьпятъ и гладъ и жаждѣ, а не да ся научатъ само на облѣкло и хранѣ и сънъта да станатъ отъ тѣхъ зимоморлевци и мекушаре, лакомци и лѣнивци. Това ще гы направи силни, та въ бѣды и неволи да не теглятъ, нѣ юначески да издръжатъ. Заради това навыквай дѣте-то еще отъ младость само на оныя най-нуждни тѣлесни потрѣбы за хранѣ и облѣкло, и съ това щешь направишъ много по-честитъ, по-задоволенъ и дѣлговѣченъ чловѣкъ. Навыкъ-ть на много излишни потрѣбы и луса (салтанати) унропастява силныа чловѣкъ, както оня, кой-то може да гы иѣстькми и съ бѣснило, съ задоволство и прѣсыщаніе въ живота си; така и оня, кой-то не може да гы иѣстькми, пакъ отъ незадоволство а отъ това и други много злини.

Научи дѣте-то еще отъ малко да бжде господарь на свои-ты желанія, да не бы тыи да му надвигнѣтъ, та да направятъ испослѣ отъ него робъ и съ това да го погубятъ. Най-голѣмо-то злочестіе у хора-та е това, гдѣ-то желаѣтъ повече отъ колко-то могжть. Смалявай желанія-та, а усилвай мощъ-тѣ, па ще бы отъ всякого по-силенъ на свѣта; особенно умалявай обыкновенны-ты желанія за тѣлесно задоволяваніе, зачто-то това сѫ най-злочести-ти хора и ни единъ не е былъ